

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/75/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3722201731
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3722201731.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a členiek senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti N.: K., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, deti rodičov: matky K. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, zastúpenej Mgr. Marcelom Pélim, LL.M., advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, M. R. Štefánika 157/45 a otca N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. W., I. XXX/X, o návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 29. septembra 2022, č.k. 6P/27/2022-105, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že otec maloletých detí sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na mal. K. zo sumy 180 eur mesačne na sumu 60 eur mesačne a na mal. K. zo sumy 120 eur mesačne na sumu 40 eur mesačne, nakoľko v poslednom období u neho došlo k rapídneho poklesu príjmu v zamestnaní a náklady na život ďaleko presahujú jeho príjmy. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a na výsledky vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný. Súd konštatoval, že v danom prípade nezistil žiadne skutočnosti zásadného charakteru, pre ktorý by mal znížiť výživné na maloleté deti. Poukázal na to, že matka si tak ako v čase posledného rozhodnutia o výživnom privyrába predajom kozmetiky, kde dosahuje príjem vo výške 200 - 300 eur mesačne. Po ukončení predĺženej materskej dovolenky zostala nezamestnaná bez reálnej možnosti sa v súčasnosti zamestnať, napriek tomu, že si aktívne hľadá zamestnanie, čo mal súd preukázané aj zo správy úradu práce. Uviedol, že pokiaľ otec odôvodňoval návrh na zníženie výživného tým, že došlo k zníženiu jeho príjmu, táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná. Naopak bolo preukázané, že príjem otca sa od poslednej úpravy mierne zvýšil, a to o cca 132,57 eur, resp. o 63,21 eur (1 329 eur - 1 196,43 eur, resp. 1 329 eur - 1 265,79 eur). Nepotvrdilo sa ani tvrdenie otca, že má minimálny počet nadčasov, prípadne žiadne. V čase posledného rozhodovania vykonal v priemere 50 hod. nadčasov mesačne, kým v súčasnosti je to v priemere 46 hod. mesačne. Zároveň možno predpokladať u otca ďalší príjem z novej dohody so Západoslovenským futbalovým zväzom. Neobstojí ani argument otca, že spláca viacero úverov; v tejto súvislosti súd poukázal na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine. Ide pritom o úvery, ktoré existovali už v čase posledného rozhodnutia o výživnom. Pre toto konanie boli irelevantné skutočnosti týkajúce sa zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré majú význam pre rozhodnutie o jeho vyporiadaní a nemajú vplyv na

rozhodnutie o výživnom pre maloleté deti. Napokon, na základe vyporiadania BSM každý z manželov dostane za prikázaný majetok tomu zodpovedajúcu protihodnotu. Súd ďalej poukázal na to, že otec sa s deťmi nestretáva, celá starostlivosť o deti je na matke. Napriek tomu, že otec koncom roka 2021 predal pozemky za 10 000 eur, nerešpektuje súdne rozhodnutie o výživnom a svojvoľne platí znížené výživné po 100 eur mesačne na každé dieťa. Deti sú pritom od poslednej úpravy o výživnom o viac ako rok staršie, vyspelejšie, neustále sa zvyšujú náklady na ich výživu. Mal. K. nastúpila od septembra 2022 do prvého ročníka ZŠ, ktorá skutočnosť má za následok zvýšené výdavky na školské potreby. Pritom má aj zdravotné problémy, s čím matke vznikajú zvýšené výdavky. Uvedené skutočnosti sú pritom dôvodom pre zvýšenie výživného. Matke zvýšenie výživného nežiadala a súd vzhľadom na čas, ktorý uplynul od poslednej úpravy výživného (1 rok) a tiež na skutočnosť, že u matky je predpoklad, že sa v najbližšej dobe zamestná, nerozhodoval ex offo o zvýšení výživného. Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil ust. § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že súd jeho návrhu na zníženie výživného vyhovie s tým, že bude platiť na každé z detí 60 eur mesačne. Namietal, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy všetky dôkazy o jeho neustále klesajúcom príjme a nevenoval žiadnu pozornosť jeho výdavkom, keď nebýva u rodičov, ale sám hradí všetky náklady. Uviedol, že v čase rozvodu mal príjem mesačne presahujúci sumu 1 500 eur netto. Od r. 2022 má príjem cca 1 000 eur mesačne, v poslednej dobe aj menej. Jeho príjem teda poklesol o viac ako 500 eur mesačne. Žiadal, aby súd zohľadnil, že riadne spláca úvery, pokiaľ by tomu tak nebolo, hrozí mu exekúcia. Od roku 2022 bude splácať úver PSS namiesto sumy 120 eur sumu 500 eur mesačne a celkovo splátky úverov budú potom spolu 748 eur mesačne. Pritom platí nájomné vo výške 400 eur a len všetky tieto náklady predstavujú 1 148 eur mesačne. Po zaplatení výživného, stravy, ošatenia by celkovo išlo o sumu viac ako 1 600 eur. Súd podľa neho nedostatočne zohľadňoval tieto argumenty a dokonca mu sudkyňa navrhovala, aby pracoval ešte aj v noci, pritom u matky súd nepreveril, či skutočne zarobí za kozmetiku 200 - 300 eur mesačne. Poukázal na to, že súd matke detí uveril, že ju nikto nechce zamestnať, keďže má deti, čo by reálne predstavovalo diskrimináciu. Namietal, že deti nechodia na plavecký krúžok, ani nikdy nechodili. Na tanečný krúžok chodia, ale vstup a dopravu na vystúpenia znáša Občianske združenie O. J., kde sa platí mesačne zhruba 20 eur na osobu. Lieky na deti prepláca poisťovňa do výšky 200 eur a dopláca aj na zubára, len treba o to požiadať. Podľa jeho názoru nie je potrebné, aby sa deti fintili a parádili, je to iba bonus navyiac; mali by chodiť iba čisté, upravené a hlavne, aby neboli hladné a smädné. Má podozrenie, že výživné, ktoré posielala deťom, nie je použité v ich prospech, ale v prospech matky detí na jej fintenie a ničnerobenie. On pritom chodí riadne do práce, ale nemôže si dovoliť právnikov ako matka detí.

3. K odvolaniu otca maloletých detí podala písomné vyjadrenie prostredníctvom právneho zástupcu matka maloletých detí a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Uviedla, že s rozsudkom sa v plnom rozsahu stotožňuje, považuje ho za zákonný a správny. V prvom rade poukázala na skutočnosť, že naposledy bolo o výživnom rozhodované v júli 2021. Medzi rodičmi bola schválená rodičovská dohoda, v rámci ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu mal. K. sumou 180 eur mesačne a na mal. K. sumou 120 eur mesačne. Napriek tomu, že od poslednej úpravy výživného uplynula pomerne krátka doba a u detí vzrástli výdavky, ona nežiadala o zvýšenie výživného. Túto skutočnosť ako keby otec absolútne nebral do úvahy a poukazuje iba na svoje potreby. Pritom súd správne vyhodnotil, že u otca detí nedošlo k žiadnemu poklesu príjmu, práve naopak, znížili sa mu aj náklady, lebo v súčasnosti má v prenájme byt v Q. W., takže sa mu znížili aj náklady na cestovanie.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca maloletých detí písomne nevyjadril.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zák. o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4, 5 Zák. o rodine).

7. Priznané výživné možno v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Uvedené ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo ubudnutím ďalších vyživovacích povinností.

8. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden zo základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti - deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa.

9. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zák. o rodine).

10. S poukazom na ust. § 78 ods. 1 Zák. o rodine hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť, či už schválením novej dohody alebo autoritatívnym rozhodnutím, je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti však môže byť iba skutočnosť, že sa závažnejším spôsobom zmena prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí iba úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Pokiaľ by súd nemal za preukázanú zmenu pomerov a rozhodoval by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, išlo by vlastne o neprípustné preskúmavanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia.

11. Pri rozhodovaní o zmene výšky výživného preto treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Tieto sa však môžu stať dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti iba vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

12. Pri zmene rozsudku súd už nemôže preskúmať správnosť pôvodného rozsudku, ale sa musí zaoberať otázkou, či sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie už prisúdených opakujúcich sa splátok.

13. Súd prvej inštancie správne v súlade s citovanými ustanoveniami Zákona o rodine zameral dokazovanie na zistenie, či na strane povinného rodiča došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného ako to otec požadoval v návrhu. Pri vyhodnotení zmeny pomerov u účastníkov od posledného rozhodovania o výživnom spred roka konštatoval, že k zmene pomerov došlo predovšetkým u maloletých detí, ktoré sú o rok staršie, mladšia z dcér nastúpila od septembra 2022 do prvej triedy ZŠ. Matka ukončila predĺženú rodičovskú dovolenku, je evidovaná na úrade práce a hľadá si zamestnanie. Porovnajúc súčasne príjem otca v čase rozhodovania súdu o určení vyživovacej povinnosti (28.07.2021), kedy podľa predloženej správy zamestnávateľa otca zo dňa 09.07.2021 bol jeho priemerný čistý zárobok za posledných 12 mesiacov 1.265,79 eur (viď správa z č.l. 78 spisu, priložená z rozvodového konania rodičov) a nie 1.500 eur ako otec v konaní uvádzal a v súčasnosti jeho priemerný zárobok predstavuje 1.329,50 eur (viď predložené doklady o príjme otca a nadčasoch do júna 2022 na č.l. 73 a 76 spisu), kedy sa jeho príjem mierne zvýšil (o cca 63 eur) a berúc v úvahu všetky konštatované zmeny pomerov, súd prvej inštancie správne nepovažoval návrh otca na zníženie výživného za dôvodný a tento zamietol.

14. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že pri vykazovanom príjme otca z jeho pracovného pomeru, ktorý sa mu mierne zvýšil, keď otec v odvolaní aj nedôvodne namietal, že súd vychádzal pri porovnávaní pomerov z nesprávnej výšky predchádzajúceho čistého zárobku, zohľadniac aj jeho príjem z rozhodcovskej činnosti vo futbalovom zväze (aktuálne má uzavreté dve zmluvy ako rozhodca), pri konštatovaní zmeny pomerov predovšetkým u mal. K., ktorá nastúpila od 01.09.2022 do

prvej triedy ZŠ a matka má s ňou zvýšené výdavky, zároveň pri zohľadnení jej zdravotných problémov a pri zohľadnení, že matka je v súčasnosti nezamestnaná, od 01.01.2022 evidovaná na úrade práce a jej príjmom je iba príjem z predaja kozmetiky (mesačne do 300 eur), súd správne návrh otca na zníženie výživného zamietol ako nedôvodný. Je potrebné taktiež uviesť, že hoci mal otec koncom roka 2021 príjem z predaja pozemkov (10.000 eur), napriek tomu svojvoľne znížil výšku výživného, ktoré platí na maloleté deti, nerešpektujúc pôvodnú rodičovskú dohodu z rozvodového konania, kde sa otec zaviazal platiť výživné na mal. K. vo výške 180 eur a na mal. K. vo výške 120 eur mesačne a na deti v súčasnosti platí výživné na každé po 100 eur mesačne.

15. Pokiaľ otec v odvolaní poukazoval na to, že súd nedostatočne zohľadnil tú skutočnosť, že on spláca všetky úvery, odvolací súd uvádza, že tak tomu bolo aj v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom. Navyše, súd dáva do pozornosti ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov, a teda pri uzatváraní zmlúv o úvere si musia byť tejto skutočnosti vedomí. Rovnako námietka otca, že v súčasnosti býva sám, má teda vyššie náklady, ktoré musí hradiť, nie je dôvodná, keďže už v čase posledného rozhodovania o výživnom býval otec v prenajatom byte a hradil všetky výdavky s tým spojené. Otcovi pritom ubudli náklady na jeho cestovanie do práce, pôvodne predstavujúce mesačne sumu 150 eur.

16. S poukazom na tieto skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keď odvolacie námietky otca maloletých detí nepovažoval za dôvodné a tieto nemohli prívodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

17. O nároku na náhradu trov konania v odvolacom konaní odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu.